

Slovenski dom

Štev. 169

V Ljubljani, v petek, 25. julija 1941-XIX

Leto VI

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Velike letalske in pomorske zmage na Sredozemlju

2 angleška parnika in en rušilec potopljeni, 2 križarki zadeti s torpedi, 1 bojna ladja, 1 križarka, 1 rušilec, 1 parnik zadeti, sedem letal sestreljenih

Uradno vojno poročilo št. 414. od včeraj pravi: Včeraj je bil srednji del Sredozemskega morja prizorišče krvave letalske in pomorske bitke, ki se je zaključila zmagovito za naše junaške posadke.

Ze ob zori in skozi ves dan so izvidniška letala obveščala svoja poveljstva in spremljala plovbo važnega angleškega ladijskega spreveda, ki je plul v močnem spremstvu bojnih ladij, križark, rušilcev in letalonosilk. Spreved je plul po zahodnem delu Sredozemskega morja v smeri proti Levantu. Naši letalski oddelki so večkrat napadli angleško pomorsko skupino in so prizadejali sovražniku hude izgube kljub silovitemu streljanju protiletalskih topov in kljub številnim lovcem.

Potopljena sta bila: parnik s 15 tisoč

tonami in parnik s 10.000 tonami, ki je vozil eksplozivna sredstva in zletel v zrak.

Torpedirani sta bili: križarka s 10 tisoč tonami iz razreda »Southampton« in križarka s 80.000 tonami.

Bombardirane in zadete so bile: bojna ladja, križarka, rušilec in parnik velike toneže in neka edinica, ki še ni določena.

Med letalskimi boji je bilo sestreljenih sedem angleških letal, tri italijanska letala

pa se niso vrnila v svoja oporišča. Mnogo članov posadk na italijanskih letalih se je vrnilo ranjenih.

Letalska posadka, ki je bila pod poveljstvom kapitana Magagnoli in poročnikov Cipriani in Robona, se je zlasti odlikovala v drznih napadih naših torpednih letal.

Ponoči so zaporedoma lahke enote s velikim elanom napadle angleške ladje. Naš čoln »MAS« je pod poveljstvom kapitana fregate Forze potopil veliko edinico, ki še ni določena, neki drugi

čoln »MAS« pa je pod poveljstvom poročnika bojnega broda Pascollinija potopil angleški rušilec. Vso noč so se naše edinice srečno uveljavljale in so se vrnile na svoja oporišča s izredno majhnimi izgubami.

Sedaj je v teku reševanje članov posadk s potopljenih angleških ladij.

V noči na 23. julij je naša podmornica s torpedi zadela enoto velike toneže iz iste skupine. Dne 22. julija so angleška letala potopila naš parnik. Vsa posadka je rešena, toda mnogo jih je ranjenih.

Severna Afrika: Na bojišču pri Tobruku in Sollumu nobenega posebnega dogodka. Letalstvo osi je bombardiralo utrdbne in zbiranja avtomobilskih vozil v bližini Bir Habata.

Vzhodna Afrika: Angleški oddelki so skušali izvesti presenetljiv napad na našo prednjo postojanko pri Gondarju. Toda naše čete so jih hitro in odločno odbile. Včeraj popoldne so angleška letala izvedla napad na Trapani. Protiletalsko topništvo je zaželo takoj streljati in je sestrelilo bombnik vrste »Blenheim«. Član posadke, ki je živ pristal, je bil ujet.

Grandi vittorie aeree e navali nel canale di Sicilia

Molte unità della flotta inglese affondate e colpite

Il quartier generale delle Forze Armate comunica:

Nella giornata di ieri il Mediterraneo centrale è stato teatro di una cruenta battaglia aerea navale, riuscita vittoriosa per i nostri valorosi equipaggi.

Già all'alba è per tutta la giornata l'esplorazione aerea ha segnalato e seguito i movimenti di un importante convoglio nemico forte scortato da navi da battaglia, incrociatori, siluranti e portaerei, in navigazione nel Mediterraneo occidentale diretto verso Levante. La formazione navale avversaria è stata ripetutamente attaccata dalle nostre forze aeree che, sfidando l'imponente reazione contraerea e la numerosa caccia ha inflitto al nemico dure perdite. Sono stati affondati: un piroscafo da 15 mila tonnellate ed un piroscafo da 10 mila

tonnellate, carico di esplosivi, che è saltato in aria. Sono stati silurati: un incrociatore da 10 mila tonnellate del tipo Southampton ed un incrociatore da 8 mila tonnellate. Sono stati bombardati e colpiti: una nave da battaglia, un incrociatore, un cacciatorpediniere, un piroscafo di grosso tonnellaggio ed altra unità imprecisata. In vari combattimenti aerei sono stati abbattuti 7 velivoli nemici; 3 dei nostri non hanno fatto ritorno alla base. Numerosi nostri equipaggi aerei sono rientrati feriti. Nelle ardite azioni degli aerei siluranti si sono particolarmente distinti gli equipaggi dei velivoli al comando del capitano Magagnoli e dei tenenti Cipriani e Roboni.

Successivamente, nella notte, unità leggere della nostra Marina con alto spirito di aggressività hanno attaccato le navi britanniche; un nostro MAS al comando del capitano di fregata Forza ha affondato una grande unità imprecisata mentre un altro MAS al comando del tenente di vascello Palcolini ha affondato un cacciatorpediniere; tutte le nostre unità sono riuscite a disimpegnarsi ed a rientrare alle loro basi con lievisimi danni. È in corso il salvataggio dei naufraghi delle unità nemiche affondate. Nella notte sul 23 un nostro sommergibile aveva colpito con siluri un'unità di grosso tonnellaggio della stessa formazione. Il giorno 22 aerei nemici hanno affondato un nostro piroscafo; tutto l'equipaggio è salvo, vi sono molti feriti.

Nell'Africa settentrionale, sui fronti di Tobruk e di Sollum nessun avvenimento di rilievo. La aviazione dell'Asse ha bombardato le opere

della piazza e concentramenti di mezzi meccanizzati inglesi nei pressi di Bir Habata.

Nell'Africa orientale reparti nemici hanno tentato un'azione di sorpresa contro una nostra posizione avanzata nella zona di Gondar: sono stati volti in fuga dalla nostra pronta reazione.

Nel pomeriggio di ieri velivoli nemici hanno compiuto un'incursione su Trapani. La difesa contraerea prontamente intervenuta ha abbattuto un bombardiere tipo »Blenheim«: un superstite dell'equipaggio è stato fatto prigioniero. (Stefani).

Vesti 25. julija

Ves včerajšnji nemški tisk s največjim poudarkom omenja zadnje italijansko uradno vojno poročilo glede velike zmage na Sredozemlju. Slovitno angleško brodogradništvo na Sredozemlju je z admiralom Cunninghamom vred dobilo neizbrisljiv udarec. Ugotoviti bo moralo, da je italijansko brodogradništvo in letalstvo sposobno zadati Angležem povsod in vedno smrtno udarce. To je bil črn dan za angleško sredozemsko brodogradništvo, piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«.

Voditelj iraških vstajev Rašid Ali je dopotoval iz Perzije v Turčijo, kamor je bil že pred časom poslal ženo in otroke.

V turško pristanišče Erzerum je dopotovalo 34 članov francoskega poslanstva v Moskvi.

Angleški poslanik v Združenih državah lord Halifax je govoril v Los Angelesu in dejal, da bo Anglija znala vojno končati tako, kakor jo je znala začeti. V rimskih krogih pravijo na to trditve, da je s tem lord Halifax priznal, da je za sedanjo vojno odgovorna Anglija, ki je sprožila prvi strel proti Evropi 3. septembra 1939.

Presedek portugalske republike je odpotoval na nadzorstveno pot po Azorskih otokih. Pri odhodu so mu bile prirejene navdušene manifestacije. Njegov obisk na otokih v teh dneh dobiva poseben pomen.

Japonske in francoske zastave vzhajajo zdaj v Indokini, kakor da hočejo dokazovati sodelovanje med obema državama. Za Indokino ni druge poti kakor to sodelovanje. Zadnje čase so francoske ladje kar redko prihajale iz domovine tja. Samo Japonska lahko krije potrebo Indokine v živu. Indokina je s tem, da so Japonci dobili tam oporišča, postala praga velike vzhodne Azije, pišejo japonski listi.

Nemška agencija Europa Press poroča, da je moskovski radio včeraj sporočil, da je za novega namestnika sovjetskega vojnega ministra imenovan dosedanjí poštni minister Pereškin in da je torej dosedanjí ministrov namestnik maršal Timošenko padel, najbrž zaradi neuspehov na osrednjem bojišču.

V Berlinu ne potrjujejo raznih glasov o tem, da se bodo morali nemški državljani iz Perzije takoj izseliti.

Med akcijo za očiščenje Srbije od komunistov, so Nemci pri Topoli prijeli 16 članov neke prevratniške skupine, jih takoj obsodili in postrelili, poroča »Piccolo« iz Belgrada.

V nemških uradnih krogih s vsjo pozornostjo spremljajo zahtevo ameriškega tiska, naj bi Združene države zasedle po vzgledu Islandije tudi afriško zamorsko republiko Liberijo ter si tam ustvarile pomorsko in letalsko oporišče. Pripominjajo, da so te zahteve dokaz, da hoče Amerika izkoristiti sedanjo vojno v Evropi in raztegniti svoj vpliv na evropske in afriške predele in sicer pod preteklo, da je to potrebno zaradi obrambe Amerike.

Letošnja vinska letina v Franciji bo dala okoli 70 milijonov hektolitrov vina. Tri odstotke tega pridelka bodo izvozili v Nemčijo.

Bivši sovjetski poslanik iz Helsinkija, Orlov je s 164 člani poslanstva odpotoval iz Finske in se bo vrnil v Rusijo čez Turčijo. Finski minister iz Moskve pa je včeraj dopotoval na turško mejo.

Nemški poročevalski urad javlja, da je pri včerajšnjih angleških napadih na francoska pristanišča bilo sestreljenih 32 angleških letal, od tega 27 v bojih. Tri nemška letala se niso vrnila. S sestreljenih letal so ujeli 37 angleških letalcev.

Posveti japonskega zunanjega ministra z italijanskim in nemškim poslanikom

Tokio, 25. julija. s. Poluradna agencija Domei poroča, da je novi japonski zunanji minister admiral Tojoda imel včeraj izreden posvet z italijanskim in nemškim poslanikom v Tokiu. To je v slabem tednu dni že drugi posvet z zastopniki držav Osi. Danes bo zunanji minister sprejel diplomatski zbor.

Nova pogajanja med Nemčijo in Turčijo

Berlin, 25. julija. s. Poročajo, da bo nemški pooblaščen minister dr. Clodius, načelnik gospodarskega oddelka v nemškem zunanjem ministrstvu, v kratkem odpotoval v Turčijo in da se bodo v Ankari začela važna pogajanja v okviru nemško-turške prijateljske pogodbe.

Pomen ameriških načrtov za uničenje nemškega plemena

Rim, 25. julija. s. Glas o načrtu Juda Teodorja Kaufmanna za znanstveno, pametno in neboleče uničenje sto milijonov Nemcev, je vzbudil velik vtis po vsej Evropi, to pa iz naslednjih razlogov:

1. Kaufmann je judovski razumnik, ki je tolažja za mišljenje judovskega razumnika.

2. Kaufmann je poseben prijatelj Roosevelta in zaupni prijatelj zaupnega Rooseveltovega svetovalca.

3. Kaufmann je eden glavnih zastopnikov severnoameriškega pacifizma in tudi predsednik Zveze za mir.

Kaufmannova knjiga razodeva do kakšnih strašnih uspehov bi človeštvo prišlo, če bi judovsko razumnništvo po zmagi Angležev in Amerikancev začelo dajati ideje anglosakemskemu imperializmu, ki bi postal gospodar sveta.

Ta čudni ameriški pacifist gre v svoji ljubezni do miru tako daleč, da se zavzema za znanstveno uničenje rodu, ki šteje 100 milijonov človeških bitij. Kakšen strahoten zločin zoper človeštvo je zagrešil ta rod? Iznal je Jude iz svoje družbe, nič drugega.

Kaufmann ni zadovoljen samo s tem, da povzema stare sanje francoskega državnika Mazarina, da bi se Nemčija razbila na sto delcev, temveč hoče uničiti nemški jezik, zatreti nemškega duha in do kraja uničiti nemško pleme s pomočjo 20.000 sterilizacijskih igel, ki bi jih vihtelo 20.000 judovskih zdravnikov.

Finančni odbor ameriške zbornice je sestavil zakonski načrt za povišanje davkov zaradi zahtev državne obrambe, t. j. zaradi obožitve. Zvišanje znaša 3 milijarde 529 milijonov dolarjev na leto, novi davki so naloženi v glavnem na izdelke mehanične industrije in na kapitalne delniški družbe.

Angleški zunanji minister Eden je dal ostro izjavo glede zadnjega govora generala Franca ter dejal, da se dosedanjí odnosji med Anglijo in Španijo lahko prav hitro poslabšajo, ker Francov govor priča, da Španija ni več lojalna do Anglije, čeprav ji je Anglija letos pustila skozi blokado za pet milijonov funtov šterlingov živeža. Minister je svoj govor končal z običajnimi grožnjami.

Če bo prišlo do spremembe v sedanjem stanju na Daljnem Vzhodu, bodo tega krivi Angleži, Amerikanci in Sovjeti, ki sovražno nastopajo proti Japonski in jo hočejo gospodarsko uničiti.

Zastopnik ameriškega mornariškega ministrstva je izjavil, da so Združene države spet odstopile Angliji 100 ladij za prevoz vojnih potrebščin okoli Afrike v Rdeče morje. Za prevoze na Atlantskem morju pa je bilo dozdanj posojenih za 2.500.000 ton trgovskih ladij, kar je nov dokaz, da so Združene države dejansko že v vojni.

Vrhovni poveljnik angleških čet v Indiji general Wavell naj bi v kratkem odpotoval v Moskvo, kjer se bo s sovjetskimi poveljstvom pogajal o čim tesnejšem sodelovanju med sovjetsko vojsko in med indijskimi četami, kar utegne biti potrebno zaradi nemškega prodiranja v Rusijo.

Judovska norost, dediščina prekletega plemena, je dobila v Kaufmannu svojega značilnega zastopnika. V državah, kjer vlada red, bi takega človeka naredili neškodljivega s tem, da bi mu prepovedali uporabo pisave. V Združenih državah pa je našel kapitalistično organizacijo, ki tiska njegovo knjigo v stotisočih izvodov in jo deli širokemu občinstvu z uporabo vsega reklamnega stroja.

Boji na Vzhodu potekajo spet po načrtu

navzlic hudemu krajevnemu odporu in težavnim prometnim razmeram - Operacije v vzhodni Estoniji - Sovjetski letalski napad na bolgarska mesta

Hitlerjev glavni stan, 25. julija s. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja o bojih na Vzhodu naslednje uradno vojno poročilo:

Na vsej vzhodni fronti se boji nemške vojske sile in njenih zaveznikov razvijajo po načrtu kljub hudemu krajevnemu odporu in težavnim prometnim razmeram.

Močni oddelki bojnih letal so tudi v pretekli noči bombardirali naprave, ki so važne za vojno gospodarstvo in vojsko v Moskvi.

Stockholm, 25. julija s. Moskovski radio poroča, da so sovjetske ruske prestolnice in pravi, da je bila poškodovana tudi Leninova grobnica. Več bomb največjega kalibra je zadelo in porušilo tudi sloviti Sovjetski dom, ogromno in čez vse moderno stavbo, ki je predstavljala ponos sovjetske vlade. Tudi je radio sporočil, da poluradni sovjetski list »Pravda« včeraj ni mogel iziti.

Dalje se je zvedelo, da so ruske oblasti v vzhodnih pokrajinah Estonije, ki jih imajo še vedno zasedene sovjeti, zapovedali prebivalstvu naj se izseli proti vzhodu. Kdor se brani, je razglašen za sovražnika ljudstva in ustreljen. Tudi v Estoniji zapuška sovjetska vojska za sabo krvavo in gorečo puščavo (Radio Stefani).

Sofija, 25. julija s. Bolgarska vlada poroča uradno, da so sovjetska letala prednočnim bombardirala Ruse, Pleven in Sliven. Žrtv ni bilo. Nekaj žrtve je bilo v okolici Slivena. Novica o tem divjakem bombardiranju je vzbudila veliko ogorčenje po vsej državi.

Berlin, 25. julija. s. Kakor poroča DNB, so 22. in 23. julija nemške čete z napadi od vseh strani uničile sovjetske vojske, obkoljene v velikem žepu pri Nevelu. Dozdanj je bilo ujetih 13.000 mož, toda to število raste od ure do ure. Strahovito velik je tudi vojni plen v topovih, orožju in vojnih potrebščinah vseh vrst, ni ga pa še bilo dozdanj mogoče prešteti.

Berlin, 25. julija s. Nemški poročevalski urad je izvedel, da je nemško letalstvo včeraj na vzhodnem bojišču sestrelilo 18 sovjetskih letal, 29 pa je bilo uničenih na tleh.

Po istem poročilu so nemška ogledniška letala ugotovila, da je bilo pri zadnjem napadu na Odeso zadetih vsega pet sovjetskih parnikov s skupaj 17.000 tonami.

Pri čiščenju predela okoli Mogileva je bilo zajetih 5000 sovjetskih vojakov in veliko vojnega materiala.

Na srednjem delu bojišča so nemška bojna letala pred dvema dnevi z uspehom napadla številne oklepne kolone in so med drugim uničila 10 bojnih voz in 400 avtomobilov.

Nemški poročevalski urad javlja, da so bili ostanki sovjetske vojske na severnem delu bojišča potisnjeni prav do bregov Pejpuskega jezera in da so se tam skušali vkrcati na motorne čolne ter parnike. Včeraj je ta poskus propadel, ker so nemška letala v nizkem letu bombardirala barke in jih osem potopila. Druge so obstrlejevala s strojnimi. Domnevajo, da se je malo sovjetskih vojakov moglo rešiti čez jezero na drugi breg.

Bukarešta, 25. julija. s. Na južnem delu vzhodnega bojišča se nepretrgoma nadaljuje preganjanje sovjetrov. Nemško-romunske čete korakajo skozi mesta in vasi, ki so jih sovjeti pri umiku zažgali. Ob robu cest in po žitnih poljih ležijo požgani in pomekani ostanki nešteti oboroženih voz. Silovitemu naskoku Nemcev se niso mogli ustavljati niti močni oklepni vozovi po 52 ton, oboroženi s topovi kalibra 150 mm. En sam nemški polk je 22. in 23. julija zajel vsega skupaj 180 motornih vozil, 78 motornih koles, 26 kosov topništva in več sto pušk ter strojnice. Številna padlih in zajetih sovjetskih vojakov ter številna uničenih bojnih voz še ni bilo mogoče določiti.

Stockholm, 25. julija. r. V noči od 24. do 25. julija je nemško letalstvo četrtič napadlo Moskvo. Čeprav je protiletalska obramba močno delovala, je nemški letalom vendar uspelo bombardirati vojaške cilje in povzročiti znatno razdejanje. Napad je trajal tri ure in pol.

Sanitarna avtokolona v Dobriču

Dne 28. julija 1941 bo v Dobriču prispela sanitarna avtokolona, ki jo je Fašistična Vlada dala na razpolago Ljubljanski pokrajini. Kolona sestoji iz 5 zdravnikov-specialistov in petih asistentk. Ti zdravniki bodo preiskali in zdravili vsakega, brez razlike, ki se bo predstavil, brezplačno. Sanitarna avtokolona se bo mudila v Dobriču samo dne 27. julija 1941 in bo dne 29. julija že odpotovala dalje.

»SLOV. DOM« v vsako hišo!

Nenadni obisk Eksc. Visokega Komisarja na živilskem trgu

Eksc. Emilio Grazioli si je poleg ljubljanskega živilskega trga skrbno ogledal danes dopoldne tudi še številne druge naprave in dela v Ljubljani

Ljubljana, 25. julija.

V želji, da se tudi sam prepriča o tem, kakšne so razmere in življenje na ljubljanskem trgu, se je Eksc. Visoki Komisar Emilio Grazioli davi dobro uro mudil tudi tod. Visokega gosta je spremljal tudi ljubljanski župan dr. Adlešič. V njegovem spremstvu so bili nadalje še tudi drugi uradniki Visokega Komisarata. Vse potrebno je visokemu gostu tolmačil pravni referent tržnega nadzorstva gosp. Mihelič.

Visoki Komisar je hodil med tržnimi stojnicami in se živo zanimal za živila, za njihove cene in za vse drugo, kar je s tem v zvezi. Posamezne branjeve in kmetije je spraševal od kod so, koliko bodo pridelale, kako kaže letina in še drugo kar se tiče kmetijskega življenja. Posebno pozornost je posvetil uvoženim živilom, ki jih dobivamo z Goriskega in še bolj oddaljenih krajev Italije. Veliko zanimanje je pokazal za prodajo južnega sadja. Branjeve je spraševal, po koliko plačajo na debelo marelice, ringloze, breskve in drugo južno sadje in pri katerih trgovcih jemljejo te stvari.

Za veliko tržišče je Eksc. Visoki Komisar odredil, naj mestno tržno nadzorstvo postavi tam veliko tablo, na kateri bodo vedno napisane najvišje dovoljene prodajne cene v obeh jezikih.

Ekscelencija Visoki Komisar je obiskal tudi tisto prodajalnico na trgu, kjer so napredaj domači ribniški lonci in keramični domači izdelki. Tudi tu je pokazal svoje vidno zanimanje.

Njegovo živo zanimanje za nove tržnice

Z zelenjadnega trga si je Eksc. Visoki Komisar ogledal še novo zgrajene mestne tržnice ob Ljubljani. Vse načrte, ki se tičejo novih tržnic, mu je tolmačil mestni inženir gosp. Kobe. Visoki gost se je podrobno zanimal, koliko bodo stale te nove tržnice, ali je za dograditve še dovolj denarja na razpolago, in kaj še vse mestna občina potrebuje, da bodo mestne tržnice čimprej izročene svojemu namenu.

Posebno pozornost pri teh novih tržnicah je posvetil Visoki Komisar tudi napravi novega velikega mostu čez Ljubljano, in se je pošalil, da bo Ljubljana postala kakor kakšne Benetke, vsaj kar se tiče mostov. Visoki odličnik se je zanimal, kje bodo imeli svoje prostore mesarji, kje trgovci z zelenjavo, kje bo prodajalnica za ribe itd. Vse to mu je inž. Kobe na priloženih načrtih takoj pokazal. Visoki Komisar je bil z ogledom mestne tržnice zelo zadovoljen in si jih je ogledal od enega konca do drugega.

Po ogledu novih tržnic se je Eksc. Visoki Komisar podal k stojnicam, kjer prodajajo ribe. Posebno za morske ribe se je zanimal. Vprašal je prodajalke, ali so ribe sveže, od kod so, in kdaj so bile pripeljane v Ljubljano. Na vsa vprašanja je dobil točne odgovore. Tudi za domače ribe je pokazal Visoki Komisar veliko zanimanje.

Od tod je šel k stojnicam, kjer prodajajo gozdne sadeže: jurčke, gobe, razno zdravilno zelenje itd.

... za gasilske naprave

Po stranskem vzhodu se je potem Eksc. Visoki Komisar podal na dvorišče Mestnega doma, kjer ga je pozdravila postrojena četa ljubljanskih poklicnih gasilcev v popolni gasilski opremljeni. Eksc. Visokemu Komisarju je strumno raportiral poveljnik poklicnih gasilcev g. Rozman. Eksc. Visoki Komisar je spregovoril gasilec nekaj vzpodbudnih besed, v katerih je poudaril, da mu je že znano, kaj vse znaajo ljubljanski gasilci in da upa, da bodo tudi v bodoče storili svojo dolžnost, kadar bo to od njih zahtevala potreba. Potem si je ogledal Eksc. Visoki Komisar tudi reševalne avtomobile in veliko garažo, v kateri so shranjeni veliki avtomobili za gašenje požarov. Tudi tehničnim spopolnitvam gasilskega orodja je Eksc. Visoki Komisar posvetil nekaj vprašanj, nakar se je prijazno poslovil od inž. Grčarja in poveljnika Rozmana.

... za novo brv čez Gruberjev prekop

Od tu se je Eksc. Visoki Komisar odpeljal v avtomobilu na Grad, kjer si je natanko ogledal novo zgrajeno brv, ki pelje v podaljšku Strelške ulice, čez Gruberjev prekop na cesto pod Golovcem. Zanimal se je, kdaj bo brv izročena prometu, kajti tudi njemu je znano, kako potrebna je ta brv za ljudi, ki stanujejo pod Golovcem, pa imajo opravka v mestu, a morajo sedaj po velikem ovinku čez štepanjski ali pa karlovski most v mesto. Vsi veliki ovinki bodo z otvoritvijo novega mostu odpravljeni.

... za Kolezijo

Ko si je ogledal novo brv, se je odpeljal v Kolezijo, kjer si je ogledal dela pri novem kopa-

lišču, ki ga gradi mestna občina v Koleziji, na kraju, kjer je bilo nekoč staro znano kopališče v Koleziji. Dela pri novem kopališču hitro napredujejo in so izkopani že veliki bazeni za vodo, ki so pri delih novega kopališča vzeli največ časa. Tudi tu so Eksc. Visokemu Komisarju poka-

zali načrte za novo kopališče, ki bo v veliko zadovoljstvo ljudem iz južnega konca Ljubljane.

Eksc. Visoki Komisar je bil z načrti kakor tudi z že dovršenimi deli zelo zadovoljen in je izrekel željo, da bi bilo kopališče čim prej izročeno ljudem v uporabo.

Po obisku vrhovnega športnega voditelja v Ljubljani

Nov dokaz, da se pristojne italijanske oblasti z vso vnamo zanimajo v novo pridobljenih pokrajinah prav za vse panoge udejstvovanja, gotovo predstavlja tudi visoki obisk, ki ga je bil pretekli dne deležen naš športni svet. Prispel je v Ljubljano predsednik italijanskega olimpijskega odbora, nar. sv. Manganiello. V Ljubljani, posebno pa še med našimi športniki je doživel navdušen sprejem, kakršnega je zaradi svojega zanimanja za športno življenje v novi pokrajini tudi zaslužil.

Nar. sv. Manganiello si je z zanimanjem ogledal v družbi naših športnih zastopnikov vse važnejše naše športne naprave, kakor veliki Stadion za Bežigradom, kopališče Ilirije, Hermesovo igrišče v Šiški in druge. Nad vsem, kar je videl, je izrazil svoje vidno zadovoljstvo. Za naš športni svet so bile njegove besede zelo laskave, saj so razne

športne panoge pri nas tudi res dosegle izredno, da ne rečemo zavidanja vredno višino. Nar. sv. Manganiello je našim športnim zastopnikom tudi obljubil svojo posebno naklonjenost. Še na posebno zadovoljstvo in razumevanje pa je našel tudi njegova izjava, da bo slovenski šport vključen v okvir italijanskega športa, kar bo zanj vsekakor velika pridobitev. Našim športnikom-tekmovalcem se bo namreč na ta način odprla široka pot v zunanji svet, kjer bodo imeli priliko pokazati svoje sposobnosti in jih v hudi mednarodni konkurenci še bolj izpopolniti.

Naj bo visoki italijanski športni zastopnik prepričan, da ga je športna Ljubljana sprejela toplo ter z vso hvaležnostjo za njegovo veliko zanimanje za bodoči razvoj našega športa, ki se mu po njegovih zagotovilih obeta lepa bodočnost.

Velik požar pri Prapročah

Ribnica, 24. julija.

Marljivi prebivalci Ribniške doline so sinoči z nekim strahom legli k počitku. Dnevna sopolica, ki ni pogoja niti pozno zvečer, in zbiranje oblakov so kazali, da bo ponoči neurje. Od 12 do 2 je divjalo nad dolino močno neurje z gromom in bliskom. Okrog 1 je udarila strela v gospodarsko poslopje, last podžupana občine Velike Lašče in člana Kmetijske zbornice, posestnika Riglarja Ivana od Sv. Gregorja pri Prapročah. Ogenj je kmalu zajel veliko gospodarsko poslopje in uničil veliko množico sena in krme, orodje in elektromotor. Na kraj požara so prihiteli gasilci od Sv. Gregorja. Ker je bil močan veter in je odnašal

cele žareče kupe sena, se je vnel tudi hlev in zgorel. Le požrtvovalnosti domačih gasilcev in sosaščanov, ki so pritekli kljub nevihti na pomoč, je zahvaliti, da se ogenj ni razširil tudi na sosednje hiše in gospodarska poslopja. Rešili so vozove in živino. Neurje je trajalo nad eno uro. Škodo cenijo nad 120.000 lir, zavarovalnica pa je majhna.

Riglar, ki je skrben posestnik in oče desetih otrok, leži na bolniški postelji ter je hudo prizadet. Ko sta gorela gospodarska poslopja in hlev, so ga morali odnesti s postelje iz hiše, ki je bila prav tako v nevarnosti.

Ogenj v umobolnici na Studencu

Ljubljana, 25. julija.

Danes nekaj čez polnoč je izbruhnil velik ogenj v gospodarskem poslopiju umobolnice na Studencu. Ob 1.32 so bili obveščeni ljubljanski gasilci, da je izbruhnil omenjeni ogenj. Ker poklicni gasilci ne smejo iz mesta, so bili o požaru seveda takoj obveščeni prostovoljni gasilci, ki so že ob 1.45 odhiteli na kraj požara. Gasilci je vodil g. Kavčič, v moštvo pa je bilo 8 mož. Zaradi dosedaj še neznanega vzroka je začelo goriti veliko gospodarsko poslopje, dolgo 60 do 70 m, v katerem so bile razne shrambe za poljedelsko orodje, shrambe za žito, mrvo, stelo, prafinice, sušilnice in hlevi. Prihiteli so tudi gasilci iz Bizovika in skupaj z ljubljanskimi začeli reševati in gasiti. Gasilci so rešili vso živino in precej poljedelskega orodja. Ker pa je bilo ostreje gospodarskega poslopja leseno, se je požar hitro razširil in je vse ostreje pogorelo. Gasilec se je posrečilo, da so ogenj omejili, tako da se ni mogel razširiti še na bližnja poslopja. Ko so gasilci odstranili vso nevarnost, je ostala na pogorišču samo še straža z agregatom, za vsak primer, če bi ogenj še kje izbruhnil. Ob 6 zjutraj so se gasilci spet vrnili v Mestni dom. Škoda, ki je nastala zaradi ognja, še ni ocenjena, vendar pa bo šla v precej težke tisočake. Kakor domnevajo, je ogenj nastal zaradi kratkega stika, vendar pa to še ni ugotovljeno.

Novice iz Ribnice

Neurje nad Ribniško dolino. Preteklo noč je bilo nad Ribniško dolino močno neurje. Okrog 1 je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika in podžupana občine Vel. Lašče Riglarja Ivana od Sv. Gregorja pri Prapročah. Ogenj, ki je uničil veliko gospodarsko poslopje, se je zaradi močnega vetra razširil tudi na hlev. Požrtvovalnosti gasilcev je zahvaliti, da so požar omejili, da se ni razširil tudi na sosednja poslopja, ki so bila že v nevarnosti. Škodo cenijo na nad 120.000 lir.

Nova grobova. V Zadolju je umrl najstarejši Zadolčan 81 letni posestnik, doev Jožef Mrhar. 60 let se je pečal v rešetarstvu. V Brežah je zatisnil trudne oči 75 letni Janez Boh. Naj v miru počivata!

Dobrnice

Preskrovalni urad v Dobrnjah je prejel dovoljno količino enotne moke tako, da v tukajšnji občini sedaj ni pomanjkanja. Tudi riža in makaronov se je dobilo dovolj. Primanjkovalo je sedaj le še olja in masti, kar pa je po poročilu »Prevoja« tudi glede maslobo urejeno in za tukajšnje občino odposlano. Urad za preskrovanje je v mesecu juliju izdal 7560 živilskih kart in je tudi prejel odgovarjajočo količino živil.

Športni drobiž

Mojster v skokih s palico je prav gotovo Warmerdam, ki skoči kar 4,57 m visoko. Še malo pa bo dosegel svetovni rekord, ki znaša 4,75 m.

Amerikanski mojster na 110 m je Ewell, ki preteče to progo v času 10,3. Najboljši Nemec je preteče v času 10,6 (Scheuring), najboljši Italijan Monti pa v času 10,6.

Kakor smo že omenili je Amerikaneec Les Steers skočil 2,10 m visoko. Zanimivo je, da Amerikanci merijo pri skokih tudi milimetre. 28. aprila je skočil Les Steers 2,10,3; 24. maja 2,10,5; in 18. junija 2,10,8 m. Še bolj točno pa je skočil Steers 2 m 10 cm in 8,2 mm visoko.

Tudi v Južni Ameriki je zadnjič postavil prav dober čas Braziljanec Paul Ibarra v teku na 10 km. Rabil je skoraj 31 min 30 sek. — Prav tako je zmagal v teku na 5000 m v času 14,39 in v teku na 3000 m.

Nov francoski rekord na 100 m. Postavil ga je sprinter Valmy v Tunisu. Novi rekord je 10,5 sek. Stari pa je bil 10,6 sek. in ga je postavil Mourlons leta 1927.

Še večjo bodočnost kakor že omenjeni tekač na kratke proge Davis pa ima amerikanski 400-metrski progaš Klemmer. V Kaliforniji je oni dan tek na 440 jardov (420 m) le 46,4 sek.

Klemmer je s časom 46,4 sek. dosegel svetovnega rekorderja Amerikanca Eastmana. Kakor pa je pričakovati, bo Klemmer izboljšal tudi Harbigov 400 m rekord.

Še nekaj kalifornijskih rezultatov: 110 m zapreke Kacowitz 14,5; skok v višino: Steers 2,06 m; skok v daljino: Bleeker 7,46 m; skok ob palici: Guinen 4,27 m; met kopja: Peoples 70,44 m.

Se enkrat! - Pazite na rok za dvojezične napise!

Ponovno opozarjamo, da 31. julija poteče rok, ko morajo biti po vseh trgovinah in podobnih obratih napisi v obeh jezikih, v italijanski in slovenski, kakor strogo določa odredba, ki jo je svojčas izdal Eksc. Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino. Vsi naj se teh predpisov točno držijo!

Novice iz Države

Svečan pogreb žrtve angleškega napada na Napoli. V sredo so na napolskem pokopališču slovensko pokopali vojake protiletalske obrambe, ki so postali žrtev zlobnega angleškega letalskega napada na Napoli v noči na 20. julij. Krste so bile ovite v zastave. Pred njimi so šli za pogrebom oddelki Vojske in Milice ter višja duhovščina, za njimi pa svoji in zastopniki mestnih oblasti, za katerimi so nosili mestne zastave, odlikovanja in množevilne vence. Na trgu Carla Terza se je spreved srčal z avtomobilom Kr. Vis. kneza Piemontskega, ki se je v družbi prefekta Albinja peljal v zavetišče za ubogo. Knez Umberto Savojski je stopil iz avtomobila in pozdravil krste ter se prekrizal, množica ljudstva pa mu je izkazala svoje globoko spoštovanje.

50 novih mest za vseučiliške profesorje. S posebnim zakonskim osnutkom, ki ga je odobril pristojni odbor poslanske zbornice, je bilo ustanovljenih s prihodnjim šolskim letom na raznih stolicah 50 novih mest za vseučiliške profesorje. S tem je bil storjen drugi korak pri izvajanju načrta, ki je bil glede poučevanja na visokih šolah sprejet s posebnim zakonom 21. aprila 1940. V celotnem načrtu je namreč določena ustanovitve nad 200 novih profesorjskih mest na vseučiliščih, kar dokazuje, kako veliko pozornost so italijanski pristojni činitelji posvetili temu vprašanju kljub vojnim časom. Novi profesorji bodo zadaj postavljeni v prvi vrsti tam, kjer je najnujnejša potreba, tako po raznih fakultetah vseučilišč v Bologni, Paviji, Turinu, Bariju, Rimu, Messini, Napolju, Palermu, na zavodu za arhitekturo v Benetkah in še ponekod drugod. V Rimu je med drugimi določeno tudi mesto na stolici za slovensčino.

Praktični pouk jezikov na vseučiliščih. Da se čimbolj poglobi kulturni stiki med Italijo in nekaterimi drugimi evropskimi državami, je bilo zdaj sklenjeno, da se po italijanskih vseučiliščih uvede praktični pouk takimenovanih živih jezikov. Tako bodo uvedli tak pouk na vseučiliščih v Bariju, Bologni, Cagliariju, Cataniji, Firenci, Genovi, Messini, Milanu, Napolju, Padovi, Palermu, Paviji, Peruggi, Pisi, Rimu, Trstu in Kr. vseučiliškem zavodu za gospodarstvo in trgovino v Benetkah, in sicer na stroške državne blagajne. Poučevali bodo francoščino, nemščino, angleščino in španščino. Pouk bo usmen in pismen.

Velik sprejem pri sv. očetu. Včeraj je sv. oče spet sprejel v skupno avdienco okrog 2000 ljudi. Med njimi je bilo več novoporočencev ter skupini italijanskih in nemških vojakov.

»Vojaška vas« v Turinu. V Turinu so te dni z vsemi slovesnostmi odprli posebno naselje za vojake I. Zelezničarske legije, imenovane »Ferrea«. Slavnosti so se udeležili številni višji zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Tudi po tej svoji »vojaški vasi« bo mesto Turin nekaj posebnega, med italijanskimi mesti.

180 hitlerjanskih otrok v Turinu. V sredo zjutraj je prispelo v Turin 180 hitlerjanskih otrok, ki so bili v taborišču pri Cerru nekaj tednov na počitnicah. Z velikim zanimanjem so si ogledali mesto in bili med drugim na obisku tudi v tovarnah »Fiat«. Tamkajšnje društvo Dopolavora je nemške otroke tudi lepo gostilo. Velika gostoljubnost je dobila izraza v navdušenih manifestacijah.

Cena prašičjega mesa v Rimu. Osrednji odbor za cene v Rimu je te dni proučeval tudi vprašanje glede svinjskega mesa. Na podlagi svojih ugotovitev je odredil, da živji prašiči najboljša pasme in teži 150 kg ne smejo biti dražji kot po 10,75 L za kg. Za prašiče druge teže, pasme ali vrste bo cena določena na podlagi tabele, ki jo bo potrdilo kmetijsko ministrstvo.

Skladiščnik, ki si je prilastil za 200.000 lir blaga. V Milanu so prijeli 39 letnega Carla Garbarinija, skladiščnika pri neki tamkajšnji tvrdki. Dolže ga, da je pokradel in si prilastil raznega blaga za nič manj kot 200.000 lir.

Počastili so praznik sv. Krištofa

Ljubljana, 25. julija.

Ljubljanski avtomobilisti so letos spet praznovali praznik zaščitnika motornih vozil sv. Krištofa na Tyrsevi cesti, kjer je bila sveta maša. Po sveti maši so bila blagoslovljena vsa vozila, katerih letos ni bilo kaj mnogo. Svete maše so se udeležili tudi mnogi drugi prijatelji motornega in avtomobilskega športa. Tudi njihova vozila so bila blagoslovljena.

mirno skoraj ves dan. Samo ko so mu dali juho, je vprašal, kako se pravi najhujšemu strupu na svetu. Sestra Filomena je menila, da je to pruska kislina.

Proti večeru je bil še bolj vroččen in oči so mu bile nemirne. Prosil me je, naj sedem poleg njegove postelje in potem, ko me je zaprl s ključem, mi je odkril vsebino svoje nove žaloigre, v kateri tekmeč zavda nevesti in ženinu med poroko s prusko kislino. Govoril je naglo pa radostno in z zmagovalnim pogledom me je vprašal, če si bo Théâtre Français tudi tokrat upal šal, če si bo Théâtre Français tudi tokrat upal zavrniti njegovo dramo. Odgovoril sem mu, da ne verjamem, da bi si upal. Delo naj bi šlo hitro od rok, prvo dejanje naj bi bilo spisano že naslednje jutro in po tednu dni najpoznejše mi je namerjal poslati rokopis v oceno.

Bolj in bolj se mu je mešalo in ni več poslušal mojih odgovorov. Njegov pogled je bil še uprt vame, a obzorje v oči se je raztezalo čedalje bolj, zakaj meje tega sveta so jele izginjati. Tudi govornice je bilo čedalje bolj brez vsake zveze in nisem mogel več slediti njegovi optekajoči se misli. Toda obraz je še zmeraj razodeval, kar pojemajoča spoznava ni mogla več spraviti v besede in v tišem občudovanju sem bil priča, kako mu je smrt poklanjala tisto radost, ki mu jo je življenje odrekalo.

Zdelo se je, da posluša. Svetloba je švignila preko bledega obraza, v oči se mu je zaiskrilo in starček je z dvignjeno glavo sedel pokonci. Otresel je sive kodre in svit zmagovalstva se mu je zarisal na čelo. Z roko na sru se je umirajoče pisec globoko priklonil, kajti v molku bližajoče se noči je zaslišal odmev iz najslajšega mu življenjskega sna: slišal je, kako je viharo ploskanje zajelo Théâtre Français!

In počasi je padala zavesa nad zadnjo žaloigro starega pisca.

Axel Munthe: »Spomini in utrinki«

II. Gospod Alfredo

A medtem ko je žareča lava z Etno ogrevala sanjski svet gospoda Alfreda, je sneg zasipal Pariz. Vsi smo se že zatekli k svojim zimskim plaščem, a moj ubogi profesor je še zmeraj pohajal okrog v istem starem fraku, tako svetlečem se po stalnem krtačenju, tako oguljenem po tolikih letih. Noči so bile mrzle in žalostne sem v mislih spremljal siromaka, ko je vsak večer romal iz Variétés domov. Večkrat sem bil že na tem, da se bom lotil te kočljive zadeve, toda vselej mi je to preprečil njegov občutljivi ponos, s katerim je skušal prikriti svojo revščino. A nikdar ga še nisem videl tako dobre volje kakor tedaj; od svoje nove žaloigre si je obetal še zdaleka več ko kdaj popre. Kakor vse njegove dosedanje drame, tako je bila tudi ta pisana za Théâtre Français. Monsieur Perrin, tedaj ravnatelj Théâtre Françaisa, je že kar vnaprej odklanjal vsako njegovo delo, zato je moral misliti na Odéon Théâtre. Toda nova drama je zahtevala tako ogromnih razsežnosti in priprav, da je bil gospod Alfredo prisiljen ponuditi jo za uprizoritev največjemu pariškemu gledališču.

Morda se vam zdi, da bi moral gospoda Alfreda opozoriti na nevarne poletje njegove domišljije, da bi ga bil moral spraviti na misel, da je gledališče zanj zgrajeno na drugem planetu kakor je naš. Nihčevar takega nisem storil, tudi vi bi kaj takega ne bili storili, če bi ga bili poznali kakor jaz; če bi bili priča njegove zaskrbljene radovednosti, kadar so njegove ljubeznive oči iskale moje odobravanje; kako mu je otroški obraz zažarel, kadar je recitiral tako mesto, o katerem je sodil,

da me bo čisto pre-zelo, kar pa se je — kruta žalost! — prav pogosto zgodilo. Bil sem že tako daleč, da nisem bil več zmogel pokvariti mi veselja s kako kritično opombo. Molče sem prisluhnil eni žaloigri za drugo in ni mi bilo težko hliniti resnost, zakaj vsak moj smeh nad njegovimi divjimi stvaritvami je utihnil pripravi žaloigre resničnosti, vsako moje kritiziranje je bilo razoroženo sprito njegove popolne neobogljivosti — saj ni imel niti površnika! Edino poslušalstvo, ki ga je ubogi starček kdaj imel, sem bil jaz. Zakaj mu torej ne bi malo ploskal, ko ga je življenje tako neumljeno izžvižgalo?

Nekoga dne popoldne se mi prikazal v Café de l'Empereur in zaman sem ga čakal pred šahovnico tudi naslednji dan. Čakal sem ga še en dan, toda potem me je navdala nemirna slutnja in zvečer sem ga šel obiskat. Vratarica ga ni videla zapustiti hiše in na moje trkanje ni bilo odgovora. Stal sem tam nekaj trenutkov in si ogledoval zbledele vizitke, ki je bila pritrjena na vratih:

Mr. Alfredo

Dramski pisatelj, Profesor
deklamacije, lepega vedenja in
inscenacije

Potem pa sem tiho odprl vrata in vstopil. Starček je ležal na postelji. Bledlo se mu je

V ponedeljek, 28. julija začno veljati novi predpisi o prodajanju in predelavi kravjega mleka

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX., na podlagi člena 1. kr. ukaza z dne 7. junija 1941-XIX. v zvezi s členom 6. Ducejevega razglasa z dne 17. maja 1941-XIX. in smatrajoč za nujno potrebno, da se uredita trgovina in predelava kravjega mleka zaradi zagotovitve redne oskrbe pokrajine z mlekom in mleči izdelki po potrebah prehrane in pokrajine, odreja:

Člen 1. Vse tvrdke, ki trgujejo s kravjim mlekom ali ga predelujejo v surovo maslo, sir in druge izdelke, morajo to svoje poslovanje prijaviti do 28. julija 1941-XIX. uradu občine, kjer opravljajo to trgovino ali predelovanje; v prijavi morajo navesti splošne podatke o tvrdki, sestavine njene strokovne opreme, količine mleka, oddane v mesecih maju in juniju 1941-XIX. v neposredno potrošnjo in oddeljenega za predelavo, kakor tudi količine od predelave dobljenih proizvodov.

Občine morajo poslati zbrane prijave nemudoma Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino, ki mu je poverjeno urejanje trgovine z mlekom in mlečnimi izdelki.

Člen 2. Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino določi po strokovni opremljenosti tvrdke, katere izmed njih smejo s kravjim mlekom trgovati in ga predelovati, ter izda ustrezna dovolila.

Do odločitve Prehranjevalnega zavoda veljajo tvrdke, ki so vložile prijavo iz prednjega člena, kot pooblaščenice začasno nadaljevati trgovino, oziroma predelovanje.

Člen 3. Proizvajalci smejo prodajati mleko svoje proizvodnje razen neposrednim potrošnikom tudi tvrdkam, ki imajo dovolilo po prednjem čle-

nu. Tudi smejo še nadalje izdelovati surovo maslo, toda samo za rodbinske potrebe.

Proizvajalci, ki zaradi tega svojega kmetijskega podjetja ne bi mogli izročiti mleka ali smetane pooblaščenim tvrdkam, se smejo izjemoma pooblastiti, da predelujejo presežek mleka v surovo maslo. Pooblastitve izdaja Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino, ki določi sproti tvrdke, katerim naj se surovo maslo oddaja.

Člen 4. Tvrdke, ki so pooblaščenice za trgovino in za predelavo mleka, morajo voditi vpisnik prejema in oddaje, ki ga potrdi Prehranjevalni zavod; vanj se morajo vpisovati dnevno in ločeno količine proizvedenega, kupljenega, oddanega ali predelanega mleka, kakor tudi količine mlečnih izdelkov in njih oddaje.

Periodičen povzetek teh podatkov je poslati Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino po navodilih, ki jih izda sam.

Člen 5. Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino sme glede na potrebe prehrane te pokrajine obvezno določiti za vsako tvrdko, koliko mleka naj tvrdka oddaja v neposredno potrošnjo in koliko naj ga odda za vse vrste predelave, in tudi določiti tvrdke ali ustanove, katerim naj se oddajajo določene količine mleka in mlečnih izdelkov.

Člen 6. Kršitelji te naredbe se kaznujejo, če dejanje ni huje kaznivo, v denarju od 500 do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do šestih mesecev.

Člen 7. Ta naredba nadomestuje vse druge, nasprotno ali z njo nezdružljive predpise in stopi v veljavo dne 28. julija 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

Ker so prodajali živila čez maksimirano ceno...

Nepoznanje uredbe o cenah ne opravičuje obtožencev od krivde — Tudi živinorejci spadajo pod uredbo

Ljubljana, 25. julija.

V veliki dvorani št. 79 na okrožnem sodišču — poletno in sodnopodpisno ozračje. Odvetnik je redek pojav. Kazenski sodnik-pododrednik je včasih redki pojav. Kazenski sodnik-pododrednik je včasih redki pojav. Kazenski sodnik-pododrednik je včasih redki pojav.

Z Goriške in Krasa

Cene kondenziranega mleka in jaje v Trstu. Pokrajinski prehranjevalni odbor je sporočil, da je Urad za cene pri fašistični zvezi določil naslednje najvišje dovoljene cene za kondenzirano mleko in jaja: kondenzirano mleko v posodah za 385 g 7,50 L, domača sveža jaja v nadrobni prodaji po 1,30 L, po sto skupaj pa 123 lir.

Se nekaj o Behinju Pirihi, ki se je ponesrečil pri podbrdru. Ze večer smo poročali o nesreči, ki se je pripetila v gorah pri Podbrdu in katere žrtve je postal 24 letni Vladislav Pirihi, doma iz Boh. Bistrice. O tem prinaša »Il Piccolo« še dodatno poročilo, v katerem pravi, da so bili tisti reševalci, ki so se podali po ponesrečenega Piriha in se pri napornem reševanju navezali na vrvi, trije legionarji protiletalske Milice in dva finančna stražnika, ki so razpostavljeni po teh krajih, in jih je prišel prositi za pomoč Pirihihovi tovariši Lovro Sodja. Pogreba na pokopališču v bližnji gorski vasi so se udeležili tudi vojaki.

Prijava semena oljnice. Komisariat v Kaprivi opozarja kmetovalce na točno izpolnjevanje določb, ki jih je izdal kmetijski minister a svojim odlokom z dne 26. junija t. l., po katerem je treba prijaviti v osmih dneh ves pridelek v letošnjem letu. Ta pridelek je treba prijaviti v osmih dneh potem, ko je bil pospravljen, pristojnemu pokrajinskemu uradu, ki ima svoj sedež v Gorici pri pokrajinski fašistični kmečki zvezi.

Iščemo dobrega risarja

za ilustracije književnih del in za povesti v slikah. Stalno delo in dober zaslužek. Ponudbe z nekaj poskusnimi risbami na uredništvo »Slov. doma«

Charlie Chan v San Franciscu

»Ta deklica torej kar nadaljuje z zaslusivanjem ljudi. Dosele, vsaj tako se mi zdi, še ni prišla do nobenih posebnih rezultatov.«

»Potrpi, vse pride ob svojem času.«

»Če se ne varam, ji bo potrebno precej časa. Sicer pa mi ne pristaja, da se vtičkam v stvari, ki so čisto moška stvar.«

»Ti si izdajalec svojega ženskega rodu, babica. Kar se pa mene tiče, običujem epoposnosti gospodične Morrow. Nima smisla, da si tako stroga do te žene.«

»Mislim, da sliši same pohvale, kadar si ti v njeni bližini. Kaže, da ti je že zmešala glavo.«

»Tako je... In prosim te, da tega ne pozabiš. Kako bi bilo, če bi sedaj ti poklicala gospo Tapper-Brook?«

Gospa Dawson-Kirk ga je srepo pogledala in odšla iz sohe. Nekoliko trenutkov kasneje je vstopila njena tajnica. Dostojanstvena kakor vedno je hladno in nič začudena pozdravila Kirka.

»Oprostite mi, da vas vznemirjam, ji je rekel Kirk. »Gospodična Morrow, katero ste spoznali na večerji pri meni, bi rada govorila z vami. Če bi mogli takoj, bi vas popeljal kar s svojim avtomobilom.«

»Že grem,« je rekla z mirnim glasom. »Tako bom pripravljena.«

Odšla je, gospa Dawson-Kirk pa se je vrnila v salon.

»Kaj pa počenja Chan, bivši »boy« moje prijateljice Sally Jordanove?« je vprašala. »Mislila sem, da bo takoj rešil to uganko. Vsak dan željno pograbim časopisje v pričakovanju, da bom v njem pre-

brala senzacionalno poročilo, toda nikoli ne najdem ničesar.«

»Nikar ne skrbi za Charlieja. On napreduje polagoma, toda z gotovostjo.«

»Rada bi ga nekoliko vzpodbudila. Daj, povej mi zdajle: Zakaj kličejo Heleno? Saj ona ne more biti zapletena v afero.«

»Zaenkrat ti ne morem odgovoriti, ali imaš prav ali ne... Čuj, ali si že dala denar polkovniku Beatemu za tisto njegovo odpravo?«

»Nisem še, vendar pa ga nameravam dati.«

»Dal ti bom dober nasvet: počakaj še nekaj dni.«

»Kaj? Tudi njega sumničite? Tega pravega plemenitnika?«

»Poslušaj moj nasvet,« je ponovil Kirk.

Gospa Tapper-Brook je čakala v predsobi.

»Glej, sedaj si me spraviš s tira,« je jadrkovala gospa Kirk.

»To ni dobro za tvoja leta,« je rekel Barry. »Pomiri se!«

»Za moja leta? Glej ga, glej! Kaj bi rad s tem povedal? Pred nekaj dnevi sem brala v časopisju o neki ženski, ki je dočkala sto dve leti.«

»Aha! To pomeni, da bi rada tudi ti doživela to starost. Dobro, da vem. Na svidenje, babica!«

V avtomobilu se je Kirk zaman trudil, da bi se spravi v pogovor z gospo Tapper-Brook. Kruta in dostojanstvena je ta ženska odgovarjala le odeskano, naker je Kirk odnehal od vseh nadaljnjih poskusov.

Končno sta prispela pred državno tožilstvo. Kirk je povedel gospo v pisarno gospodične Morrow.

Temna in resna oprema je še bolj podarjala svežost in vitkost mlade gospodinje v državnem tožilstvu. Ko sta njena obiskovalca prispela, je ponudila gospej stol pred svojo delovno mizo.

»Izvolite, gospa, sedeti! Zahvaljujem se vam, da ste prišli in upam, da vas nisem preveč vznemirila.«

»Ne, niti najmanj ne!«

Nekaj trenutkov je vladal molk.

»Vi veste,« je znova začela gospodična Morrow, »da mi še vedno iščemo morilca sira Frederika Brucea?«

»Vem. Pa zakaj ste želeli govoriti z menoj?«

»Zato, ker pričakujem, da nam boste pomagali.«

»Za to bo pa prav malo moznost,« je odgovorila gospa Tapper-Brook.

Čela je med prsti mečkati svoj robec, obrobjen s čipkami.

Gospodična Morrow se je nasmehnila.

»Razumeli boste, da je v takšni stvari naša dolžnost, da zaskičemo vsakogar, o katerem mislimo, da bi nam mogel kakor koli pomagati. Vi poprej niste poznali sira Frederika?«

»Nisem. Videla sem ga prvič pri večerji pri gospodu Kirku.«

»Ali pa je bilo to tudi vaše prvo srečanje s polkovnikom Beatemom?«

Robec s čipkami se je že spremenil v drobno trdo kroglico.

»Ne. Že poprej sem ga srečevala pri gospej Kirki. Saj je precej pogostokrat prihajal k njej.«

»Kaže, da obstoji med vami in polkovnikom Beatemom precejšnja prijatelj-

da je dobavitelj zahteval od nje tako visoke cene. Sama je hotela strankam ustreči. Bila je po omejenem členu 7 zaradi prestopka obsojena na 7 dni zapora in 60 din ali 22,80 Lit denarne kazni, to pogojno za 2 leti.

Tele po 22 din kg žive teže. Med mesarji je dostikrat huda konkurenca pri nakupih telet in živine. Tam v okolici živi žena, ki ima kravico v hlevu. Kravica je strila telčka. Mesarji so ji ponujali vedno višjo ceno. Naposled je ženska prodala po 22 din kg žive teže. Bila je ovačena. Pred sodnikom na okraj. sodišču se je Francka izgovarjala: »Sploh nisem vedela, da so cene za živino maksimirane. Nekdo mi je ponujal celo 32 din kg.« Sodba zaradi prestopka po čl. 7 uredbe o cenah 228 lir denarne kazni ali 10 dni zapora, pogojno za 1 leto in 38 Lit povprečnine. Obtoženkin zagovor, da ji ni bila znana uredba o cenah, ne drži, ker nepoznanje zakona ne opravičuje obtožence, je sodnik utemeljeval sodbno in dostavil: »Tudi živinorejci spadajo pod uredbo o cenah!« — d.

ŠPORTNE VESTI

Propagandni namizni teniški turnir Korotana 26. in 27. julija. Za ta Korotanov turnir v namiznem tenisu vlada veliko zanimanje. Mladika in Hermes sta uredila svoje obveznosti do STTZ in bodo zato nastopili vsi najboljši igralci z Marinkom na čelu. Tudi več Zagrebčanov bo sodelovalo. Tako bo to ena največjih tovrstnih športnih prireditvev v tekočem letu. In tudi zanimivih. O tem jamčijo imena nastopajočih igralcev: Marinko, oba Strojnika, Belak, Bradeško, Lakner, Djinovski, Drnovšek, Medved... Nič manjše ni zanimanje med ne-verificiranimi igralci, t. j. takimi, ki niso vključeni v nobenem klubu, pa vendar goje ta lepi šport. Vsi ti imajo na tem turnirju redko priliko, da preizkusijo svoje znanje in si povrh pribore diplomu in lepo darilo. Prijave sprejema do časa zbiranja SK Korotan, Rakovnik, Ljubljana 8 (telefon 41-62, 41-63, Matko).

V teku na 1500 m pa Evropejci mnogo prednjačijo pred Amerikanci. Najboljši Amerikanec teče 3:53,1 (Mitchell). Evropejec je pa kar cela vrsta, ki tečejo boljše od tega Amerikanca. Prednjačijo Švedi. Najboljši Anderssen 3:49,8. 7,73 m skoči v daljavo najboljši Amerikanec Brown. Najboljši Nemec pa le 7,37 (Luther), najboljši Madžar 7,18 m (Csany) in najboljši Šved 7,06 m (Johnsson).

Pridne in krepke roke našega Notranjca rede

Cerknica, 25. julija.

Notranjski kmet z veseljem po eni strani, po drugi pa s strahom gleda na svoje polje, na zemljo, ki zahteva toliko truda in znoj, pa ki malokdaj bogato poplača ta ves njegov trud.

Z veseljem gleda sedaj, ko rumena pšenica v hladnem vetru valovi, ko se krompir pripravlja, da bo cvetel in ko fižol, tako priljubljen gost na mizi notranjskega kmeta, dobro kaže. Veseli se tega, a zopet se boji, da ne bi prišle kakšne nesreče, prebudo deževje, toča ali kakšne druge elementarne nevarnosti, s katerimi bi njegovo delo prišlo v nič in bi kašče bile prazne.

Ječmen, katerega so največ poželi že prejšnji teden, te dni tudi že mlatijo in se je hvala Bogu še kar dobro obnesel.

Sedaj je na vrsti rž, ki tudi ni preveč slaba. Če bo vreme lepo še nekaj dni, potem bo konec drugega tedna prišla na vrsto pšenica, ki pa je letos žalilob precej po nekaterih krajih stolčena od toče in močno poležana po hudem deževju.

Prav lepo pa letos kaže oves, samo ne daj Bog, da bi ga kaj zadelo. Tudi krompir bo, po biljih sodeč, prav lepo naredil, če ne bo preveč moče in ne bi začel črneti. Na mnogih krajih pa je prav slab, kjer mu je spomladna voda, ki je ležala po njivah po več dni, preveč škodila.

Tudi fižol, razen nekoliko, ki se ga je že polotila rja, kaže precej dobro. Zaslugo za to pa ima zadnji dež, ki je tako blagodejno vplival na vso zemljo, ki ga je bila že tako močno potrebna.

Zelo lepo pa so letos naredile trave in je košnja vprav te dni v razmahu. Najlepša je košnja na Slivnici in pa v Goričah. Tu te dni že zgodaj zjutraj zapoje kose svojo pesem in delo gre našim fantom od rok, da je kaj. Le za Dolenjo vasjo je trava precej slaba, ker je spomladni voda preveč dolgo stala. Pa si bodo zato letos lahko pomagali z gmajni, ki je prav lepa. S senom se bodo letos prav dobro založili, no, pa bo vsaj več mleka.

Če bo kaj kmalu usahnilo jezero, se bo pričela košnja kravine, ki je prav dobra strelja.

Notranjski kmet dela od zgodnjega jutra do pozne noči. In čeprav je zemlja, na kateri živi, skopa, jo obdeluje rad, ker ve, da je zemlja, ki jo ima, samo njegova in v njej vidi rešitev zase in za svojo družino. Zato večkrat prosi: Bog, varuj nas vsega hudega!

stvo. Vi ste ga po vsej verjetnosti poznali tudi že pred njegovim prihodom v San Francisco?«

»Zagotavljam vam, da ga nisem.«

»Vi ste tedaj, ko je polkovnik vrtel svoj film, sedeli ves čas na zofi zraven gospodične Garlandove. Ali niste v tem času opazili nič sumljivega?«

»Polpomena nič.«

»Žepni robec je ležal ves zmečkan na kolenih gospe Tapper-Brook.«

»Ali ste bili v Indiji?«

»Nisem... Nikdar nisem bila tam.«

»In niste še nikoli slišali o nekem žalostnem dogodku, ki se je primeril v Indiji?«

»V Peshawarju?... o izginotju neke mlade žene, ki se je pisala Eva Diran?«

Gospa Tapper-Brook se je za hip zamislila.

»Verjetno, da sem o tem brala v časopisju... ime mi precej znano zveni.«

»Povejte mi... ali ste morda opazili tisti večer, ko ste bili pri gospodu Kirku, kakšno dekle, ki je bilo v službi v dvigalu?«

Robec v rokav gospe Tapper-Brook se je spet preoblečel v kroglo.

»Zakaj bi bilo potrebno to, da li sem jo opazila in si jo zapomnila?«

»Ona vam je bila torej popolnoma nepoznana?«

»Zdi se mi, da. Sicer pa nimam navede, da bi se posebno zanimala in si ogledovala te vrste ljudi.«

»Vi ste Angležinja, ali ne, gospa?«

»Da, gospodična.«

»Iz Londona?«

»Ne. Rojena sem bila v grofiji Devon in sem tam ostala do svoje moztive. On tam sem odšla e svojim možem v York,

Ljubljana

Koledar

Danes, petek 25. julija: Jakob, apostol.

Sobota, 26. julija: Mati usmiljenja; Ana.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjin trg 5; Kural, Gosposvetska c. 10; mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote od 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravnik dr. Ciber Fran, Srbska ul. št. 7, telefon št. 36-41.

Izšel je novi žepni Italijansko-slovenski slovar. Sestavil dr. Janko Tavžes, obsega 250 strani, 15.000 besed. Cena L. 16.— Knjigarna Ant. Turk nasl., Ljubljana, Pražakova ulica 12.

V počastitev spomina umrle ge. Hedvike Kalinove je podelila družina Vidic v Ljubljani L. 100 Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč. — Najlepša hvala.

Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč je daroval nimenovani po g. F. Novaku, trgovcu v Ljubljani, Kongresni trg L. 1000. — Najlepša hvala.

Regulacija Ceste na Rožnik brez zadržkov napreduje ter imajo pri teh delih ves čas zaslužek nezaposleni. Največja prometna ovira bo pa odstranjena šele sedaj in cesta razširjena na 12 m, kakor ves drugi regulirani del te ceste, ker je mestni občini sedaj vendar uspelo kupiti za razširjenje ceste potrebni svet vzdolž Breznikovega posestva. Tu bo dosedanja živo mejo zamenjala lična betonska ograja, ki bo za 2 m odmaknjena od sedanje. Tudi sedanji klanec bo sedaj lahko precej nižji. S tem v zvezi bo preurejena tudi gozdna pot nad Breznikovim posestvom. Kar se tiče nove poti nad mestno drevnino, bo v najkrajšem času že odprta, ko bodo pobočja obložena z rušo.

V salezijanskem zavodu v Veržeju so se vzgajali predsem duhovniški in salezijanski poklici. Naj se vsi oni, ki so doslej študirali v Veržeju, oziroma vsi oni, ki se žele posvetiti duhovskemu poklicu ali žele kot salezijanski duhovniki delovati med mladino, obrnejo na vodstvo salezijanskega zavoda na Rakovniku, Ljubljana. Natančna navodila in pogoje za sprejem vam sporoči vodstvo pismeno ali osebno.

Ljubljansko gledališče

OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 26. julija: Baletni večer Irene in Maksa Kirbosa. Izven.

Laskave kritike ljubljanskih vodilnih dnevnikov so podčrtale uspeh in znanje baletnega para Irene in Maksa Kirbosa. Ponoven umetniški večer, ki se nam obeta v soboto 26. t. m. v opernem gledališču, bo vsekakor velik dogodek na umetniškem baletnem polju. Program bo obsegal dela znanih vele mojstrov kot so: Chopin, Weber, Strauss, Sibelius, Saint-Saens i. dr. Na klavirju pa bo zaigral dirigent ljubljanske opere g. dr. Danilo Švara dve skladbi Vit. Novaka. Ker je bil prvi nastop popolnoma razprodan, opozarjamo občinstvo, da si vstopnice preskrbi pravočasno v predprodaji pri dnevnih blagajni v opernem gledališču.

Opozarjamo na baletni večer Irene in Maksa Kirbosa, ki bo v soboto 26. t. m. ob 20 v opernem gledališču. Ker je bil prošli nastop popolnoma razprodan, naj si občinstvo pravočasno preskrbi vstopnice, ki so v predprodaji pri dnevnih blagajni v Operi. Na programu so: Sibelius, Strauss, Weber, Saint-Saens, Chopin, Baroš i. d. Na klavirju igra g. dr. Danilo Švara, ki bo poleg ostalega zaigral tudi dve skladbi Vit. Novaka: »Inquieto« in »Amoroso«.

E. I. A. R. - Radio Lubiana

Petek, 25. julija: 7.30 poročila v slovenščini — 7.45 operetna glasba. Med odmorom ob 8 napoved časa iz Rima — 8.15 poročila — 12.30 poročila v slovenščini — 12.45 slovenska glasba — 13 napoved časa, poročila — 13.15 uradno vojno poročilo — 13.17 orkester pod vodstvom mojstra Angelinija — 14 poročila — 14.15 radijski orkester pod vodstvom Draga M. Šijanca: lahka glasba — 14.45 poročila v slovenščini — 17.15 koncert pianista Zita Cuccchielli Lana — 17.40 koncert tenorista Walterja Pacifica Brunellija — 19 tečaj italijanščine pod vodstvom prof. dr. Stanka Lebnja — 19.30 poročila v slovenščini — 19.45 simfonična glasba — 20 napoved časa, poročila — 20.30 pogovor v slovenščini — 20.30 intermezzli italijanskih skladateljev 18. stoletja, orkester pod vodstvom mojstra Simonetta — 22.55 slovenski vokalni kvintet in kmečki trio — 21.25 filmska glasba — 21.50 koncert violinista Karla Rupla — 22.20 pisana glasba — 22.45 poročila v slovenščini.

kamor je moral zaradi svoje službe. Bil je namreč duhovnik.«

»Zahvaljujem se vam,« je rekla Morrow.

»Pogovor z menoj vam ni mnogo koristil.«

»Saj več tudi nisem pričakovala,« smeje odgovorila pomočnica državnega tožilca. »Ta zaslusljanja so zgolj formalnost. Vse osebe, ki so bile tisti večer pa...«

Spodu Kirku morajo biti zaslusane. V vsakem primeru pa sem vam hvaležna, da ste se odzvali mojemu vabilu.«

Gospa Tapper-Brook je vtaknila svoj robec v torbico in se dvignila.

»Torej... to je vse, kar ste hoteli izvedeti od mene.«

»To je vse... Kako lep dan po večerajšnjem dežulu.«

»Krasen!« je zamrmrala gospa Tapper-Brook, ko je odhajala skozi vrata. Kirk je pristopil k gospodični Morrow.

»Vam lahko še kaj pomagam?«

»Ta trenutke nič, hvala.«

Gospa Tapper-Brook je odšla v drugo sobo, pa ju je še vedno lahko slišala. Kirk je zato pritajil svoj glas.

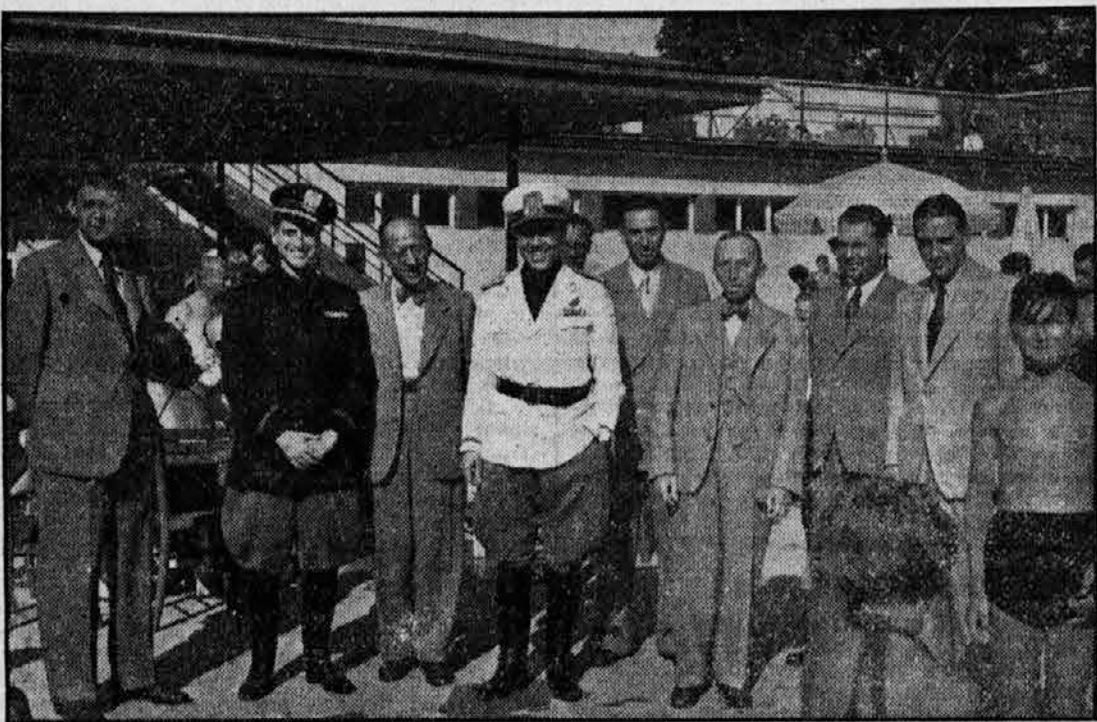
»Ali ste izvedeli kaj novega o dekletu v dvigalu?«

»Nič,« je vzkliknila Morrow. »Zopet ista pesem z njenim izginotjem. Saj je bilo treba kaj podobnega pričakovati.«

Kirk je pogledal proti vratom.

»Dama, ki je bila sedaj odšla, vam ni nič posebnega in zanimivega povedala. Pa zares nimate sreče.«

Smejoč je gospodična Morrow stopila k njemu

Cons. naz. Manganiello, il presidente del C. O. N. I. nello stabilimento bagni a Lubiana. — Nar. sv. Manganiello, predsednik Ital. nar. olim. odbora, na obisku pri slovenskih športnih ustanovah. Slika ga kaže med našimi športnimi voditelji na kopališču Ilirije.

Vatikan – država, kjer je mir doma

Vatikan ni velesila v navadnem pomenu besede, velesila z armadami, bojnimi ladjami; meri le 44 hektarjev in je velesila po duhu, ki ga zastopa, po besedi, ki jo napolnjuje. V prejšnjih stoletjih je bil papež tudi svetni vladar in je vladal nad večim delom Italije. Od italijanskega zedinjenja nima več svetne oblasti, Lateranska pogodba mu je vrnila majhen kosček zemlje le kot znamenje neodvisnosti in svobode. Sem spada Vatikan z vrtovi in cerkvijo sv. Petra, Angleski grad ter nekaj zemlje naokrog. Majhna vatikanska država ima vse znake suverene države: poštne znamke, pošto, radijsko postajo, 600 metrov dolgo železnico, kolodvor »Vatikan«, lastno sodišče, ječo in policijo.

Vrhovni državni poglavar je papež, Njegova Svetost papež Pij XII., vikar Jezusa Kristusa, Summus Episcopus katoliške Cerkve, svecenik cerkve sv. Petra, rimski škof, nadškof in metropolit rimske cerkvene province, primas Italije, patrijarh Zahoda in oče vseh kristjanov — vse te službe v cerkveni vladni so združene v njem in sestavljajo njegov popolni naslov. Vatikansko državo vlada kot absoluten monarh, izvoljen pa je na demokratični način. V vatikanski državi živi 1025 prebivalcev, 735 državljani in 290 tujcev. Tujci so člani zametjskih državnih zastopstev in tujerodni duhovniki, ki spadajo v rimsko kurijo.

Druge ustanove: oficirji, kongregacije, komisije, sodišča in ostali uradi so čisto cerkvene narave in se nanašajo ne samo na 1000 vatikanskih

prebivalcev, temveč na katoličane vsega sveta. Uradni jezik je latinski. Policijska uprava vatikanske države, ki obravnava prometne prestopke, manjše tatvine, kaljenje nočnega miru in podobne majhne grehe, posluje v latinščini. Če pride obsojenec za sedem dni v ječo, nameščeno v neki baročni dvorani, najde na vratih nabita pravila za kaznenje v latinščini.

Neposredno svetno upravo nad vatikansko državo kot tako ima »generalni vikar«. Njegova oblast je podobna oblasti ministrskega predsednika. Vrhovno poveljstvo nad državo »Oboroženo silo« imata majordom in minister dvora. Slavni švicarski gardi zapoveduje general.

Kakšno oblast ima torej vatikanski »minister«, generalni vikar? Razen policije in ječe — obe prideta le redko v poštev — upravlja industrijo, trgovino in obrt. Cerkvena država ima svojo industrijo, obrt in trgovino. Pri Vatikanu je večjezična tiskarna za pisanje papiških pisem in za časopis »Osservatore Romano«, nadalje se nahaja v Vatikanu velika trgovina s cerkvenimi in svetnimi knjigami, več trgovin z različnimi predmeti, ena lekarna, ena drogerija in največje državno podjetje, znana gobelinska manufaktura. Generalni vikar ima nadzorstvo nad električnimi napravami, muzejem, papeško čakalnico in papeškimi akademijami.

Taka je domovina miru, slabega, neoboroženega, toda vedno močnega po svoji ideji.

Rečno prometno omrežje v novi Evropi

Najpomembnejša bodoča evropska prometna žila bo Donava

Nemški prometni minister je pred nekaj dnevi objavil zanimiv članek, v katerem opisuje, kako se bo v bodoče izpopolnilo omrežje prometnih vodnih poti v novi Evropi, s čimer bo gospodarski razvoj lahko dosegel velik napredek. Narejenih, čeprav še ne izvedenih, je mnogo načrtov na tem polju gospodarskega razvoja, ki bo prinesel znatne in pomembne spremembe vsemu gospodarskemu ustroju v številnih evropskih deželah. Središče novega rečnega prometnega omrežja — pravi nemški

minister v svojem članku — bo prekop, ki bo šel od Rena do Maina in Donave, ter prekop do Odra.

Od teh glavnih rečnih prometnih cest — pripominja k izvajanjem nemškega prometnega ministra italijanska častniška agencija — bodo šle v vseh smereh še druge, stranske rečne poti. Iz vseh teh velikih načrtov je razvidno, da bo glavni rečni promet v novi Evropi usmerjen k Donavi, ki bo postala najpomembnejša prometna rečna žila. Zvezana bo z novimi prekopmi z Labo, Wesero in Bodenskim jezerom. V zvezi s tem vzbujajo načrti za tovrstna dela v Švici največje zanimanje. Razen Donave bo v bodoči Evropi zgrajena še druga, nad vse važna in pomembna rečna prometna pot, in sicer proti Sredozemskemu morju, ki bo celotnemu evropskemu gospodarstvu prinesla izredne koristi. Kje točno bo šla, o tem še ne povedo nič natančnejšega.

Povodenj pregnala 26.000 družin

Te dni je v obrobni deželah na Japonskem divjal strahovit tajfun, v notranjih predelih pa so istočasno nastopile tudi hude povodnji. Najbolj je bilo po povodnji prizadeto področje pokrajine Šicuoka. »Yomiuri« poroča, da je vihar samo na tem področju zahteval 24 smrtnih žrtev, mnogo pa je bilo ranjenih. Iz 26.000 stanovanj so se ljudje morali zaradi povodnji izseliti.

Španijo tepe nova šiba – vročina

Vnela se je tudi smodnišnica v Seville in zletela v zrak

Ze včeraj smo prinesli na tem mestu kratko poročilo o nenavadno vročem valu, ki je te dni zajel Španijo, vsaj nekatere pokrajine, kjer je toploter kazal v senci 42 stopinj Celzija in ponekod še nekaj več, na soncu pa nad 50 stopinj Celzija. Ni čudno, če je takšna silna vročina prizadejala tudi mnogo škode, zlasti po poljih in vrtovih.

Zdaj so prispela o tem še nova poročila, ki govore tudi o velikih požarih, nastalih vprav zaradi te hude vročine. Tako poročajo iz Madrida, da sta izbruhnila dva velika požara, prvi v Matilla la Seca v bližini Zamore, kjer je ogenj uničil šest hiš, drugi pa v Medini del Campo, kjer se je zaradi premočnega sonca užgalo tamkajšnje skladišče lesa in smole. Tu ognja še zdaj niso mogli pogasiti — pripominja včerajšnje poročilo —, kljub temu, da so takoj prihiteli na pomoč gasilci in oddelki vojskva ter so v največji nevarnosti tudi hiše, ki stoje v bližini.

Najnovejša poročila o tej novi šibi, ki tepe Španijo, pa pravijo, da se je zaradi silne vročine vnela tudi smodnišnica v Seville ter po strahotni eksploziji zletela v zrak. Razdejanih je bilo tudi mnogo hiš, ki so stale v bližini smodnišnice. Koliko je bilo pri tej priliki človeških žrtev, pa še ni znano, vsaj včerajšnja poročila tako pravijo, da tega še ni bilo mogoče ugotoviti.

Španija je res nesrečna dežela. Če je ne tare vojna, se spravi jo nanjo povodnji in če teh ni, pa že pride kaj drugega, kot na primer zdaj vročina, da sami od sebe nastajajo požari in eksplozije.

Sadi brez semena in brez pečka

Raziskovanje snovi, kakršne so v sadju, je zdaj rodilo že znatne uspehe. Pred leti so začeli po raznih laboratorijih proučevati vprašanje, kako bi se dalo koristno uporabiti gotove rastlinske hormone pri pridelovanju zelenjave, sadja in cvetlic. Na polju sadjarstva je šlo stremenje končno tudi za tem, kako vzgojiti sadje, ki ne bi imelo nobenih pečk in kako vplivati na zoritev. Če se pri tej ali oni rastlini odstranijo gotovi deli, ki so potrebni za ploditev in če se namesto njih uporabijo takoimenovani rastlinski hormoni, je brez nadaljnega možno vzgojiti plod brez semena.

Takšni poskusi so se popolnoma posrečili do zdaj že z jagodami in s paradižniki. Čeprav ne vemo kaj podrobnejšega o tem, kakšni uspehi so bili že doseženi na polju sadjarstva — pravi agencija »Nova Evropa« — vendar ni izključeno, da se posreči vzgojiti tudi češnje in češplje brez pečka.

Naročajte in berite „SLOVENSKI DOM“

TUBI DALMINE CEVI DALMINE

fino al diametro di 825 mm. in tutte le esecuzioni e per tutte le applicazioni

do premera 825 mm v vseh izdelavah za vse potrebe

Tubi di acciaio senza saldatura »Mannesmann-Dalmine« per ogni genere di condutture, muniti dei vari tipi di giunti — Tubi, corpi cilindrici e collettori per caldaie, per forni tubolari e per apparecchi chimici — Tubi per trivellazioni — Tubi cilindrici, quadri, rettangolari e sagomati per costruzioni di carpenteria, meccaniche ecc. — Tubi di »precisione« — Pali rastremati ed a traliccio tubolare — Serbatoi, bombole e corpi cavi in genere — Prodotti tubolari speciali.

Cevi iz jekla, nevarjene, »Mannesmann-Dalmine«, za vsakovrstne napeljeve, z raznovrstnimi spojkami — Cevi, valjasta telesa in zbiralniki za kotle, cevaste peči in kemikalne priprave — Sondazne cevi — Okrogle, kvadratne, pravokotne in prerezane cevi za ogrinja gradbenih in mehaničnih konstrukcij — Precizijske cevi — Drogovje določenega premera in troceve — Rezervoarji, kovinaste posode za plin in votla telesa sploh — Specialni cevasti izdelki.

DALMINE

Società Anonima: Capitale interamente versato L. 120.000.000* — Direzione, Amministrazione ed Officine: Dalmine (Bergamo) — Anonimna družba: popolnoma vplačana glavnica L. 120.000.000* — Ravnateljstvo, uprava in tovarne: Dalmine (Bergamo)

G. L. Bonelli:

Črni križar

Zgodovinski roman

»Pri moji veri!« je vzkliknil Hugo. »Zdi se mi, da je ta človek zblaznel. Če bi ne bilo tebe, bi me bila njegova puščica zadela v hrbet.«

»Zblaznel? Niti malo ne! BI je to oni ničvrednež, katerega ste premikastili v Genov. Če bi bil prej vedel ...«

Hugo je zamišljeno gledal svoj ščit, nato pa je začuden pogledal svojega opredo.

»Ali meniš, da je bil ta človek ...«

»Da, prav tisti, kateremu ste zrahljali kosti v oni gostilni. Takoj sem ga spoznal. Gotovo se je vkrcal s svojim tovarišem na »Sveto Marijo«. Pri moji veri! Lepega tovariša ste si nakopalile.«

»Ne vznemirjaj se več. Saj se je sedaj sam spravil s poti.«

Andrej je nekaj časa molče snalil svoj meč in ga nato spravil v nožnico.

»Videl sem samo, da je izginil, gospod Hugo,« je dejal in namršil obrvi. »Samo izginil je. In če bi ga ne ovirala železna oprema ...«

Kenu, kajti napadalec je bil vprav on, se je posrečilo, da se je oprijel droga, ki je padel z ladje v morje in na katerem je bil pritrjen še kos jadra. Držal se ga je z vso krčovitostjo in se trudil, da bi se skril pod jadro. Ker ga je oklep oviral in ga vlekel na dno, se ga je z velikim trudom iznebil in čakal ugodnega trenutka, ko se bo mogel rešiti iz neprijetnega položaja.

Hrup nad njim se je polagoma polegel in iz tega je sklepal, da je bil končan. Medtem se je zmračilo. Ken je previdno pogledal izpod jadra in videl, da so ga valovi zanesli ne daleč proč od ladje »Sveta Marija«. Bil je tega zelo vesel, ker bi se gotovo nerad srečal s svojim sovražnikom. Saj bo za to še dovolj prilike

5 v Palestini, ko v vojnem metežu nihče ne bo opazil, odkod je priletela puščica.

Dvakrat mu že usoda ni bila naklonjena, toda v tretje ...

Držec se z eno roko za kol, je priplaval v neposredno bližino galeje. Slišal je govorjenje mornarjev na krovu. Nekdo je s celo vrsto kletvic pozival moštvo naj molči. Križar je izbral trenutek tišine in zaklical na vse glavo:

»Halo! Mornarji, »Svete Marije!«

»Vraga! Nekdo je tam spodaj ... Vrzite vrv!«

»Morda je pogan, ki ga morje ni moglo požreti.«

»Tepec! To je vendar naš človek ... Vrzil vendar hitro vrv, lenuh!«

Nekaj trenutkov pozneje je švignila vrv skozi mrak in padla Kenu skoraj na glavo. Ta jo je sprtno pograbil in prav kmalu se je znašel na krovu. Eno uro pozneje se je preoblečen in odpočit pogovarjal na krovu s svojim zvestim tovarišem Fulkejem o dogodkih, ki so se odigrali na roparski ladji.

»Izgubil sem te izpred oči takoj ko se je pričel napad,« je dejal Fulke, ko je Ken končal svoje pripovedovanje. »Toda vse bi si prej mislil, kakor to.«

Ken se je nakremžil.

»Niti sam nisem mislil na to. Toda ko sem ga videl kakih dvajset korakov pred seboj v boju z orjaškim roparjem, me je nenadoma obšla misel, da je prišel čas, da poravnam stare račune. In pri vseh bogovih Walhalle — če bi ne bilo njegovega opredo ...«

Fulke se je zasmejal.

»Vedno pride kaj vmes, če načrt ni narejen s premislekom. Zakaj nisi rajši počakal, da se pomešamo med ostale križarje? Počakaj, da nas težave in neprilike spremenijo v raztrgane in poraščene razbojnike, podobne drug drugemu, kakor sence šakalov v temni noči. Počakaj, da bo okrog tebe divjala bitka in šele tedaj bo prišel čas, da naš duška svojim strastem in ugasiš žejo po maščevanju, ki razjeda tvoje srce.«

Ken je uprl svoj pogled v tovariša, nato je povsili glavo: »Prav imaš, Fulke! Znal se bom brzdati in čakati ugodno priliko.«

IV. poglavje ZEMLJA!

Brodivje, ki je zaradi nevihte bilo prisiljeno spremeniti smer na vzhodu otoka Cipra, je pristalo v širokem zalivu Libanonske obale.

Pred očmi križarjev, zbranih na krovih in tistih, ki so v svoji nestrpnosti splezali na jambore, se je prikazala zemlja, kakor krasen privid, narahlo zakrit z rožnobarvnim pajčolanom.

Sonce še ni vzhlo, toda rdečkasta zarja je že ožarjala nebo in preganjala lahne oblake, ki se je zdelo, da hočejo kriti beg maloštevilnih, bledih zvezd, ki so še mežikale na nebu.

»Sveta dežela! Sveta dežela!«

Prvi sončni žarki so se božajoče dotaknili spravljenih jader, ko so z ladij, ki so zadnje priplule v zaliv, padla sidra in je okrog njih brizgnila svetlikajoča se pena v zrak.

Nobene palme, nobenega grma ni bilo na obrežju; toda prav kmalu se je napolnilo s šotori, nad katerimi so plapolale zastave križarjev.

Z vrha nekega grička so pozorne in sovražne oči motrile vrvenje križarjev ob morju.

»Glej, Omar! Še prihajajo neverniki.«

»Gotovo se bodo še našli meči za njihova grla, žejna novih pridobitev. Pojdi, opozoriti morava Nur-el-Dina.«

Dva moška, ogrnjena v široke burnuse, sta se previdno splezila do konj, ki sta se pasla v bližini, ju zajahala in se v diru pognala po pobočju proti notranjosti dežele.

Nekaj ur pozneje sta saracena razjahala pred šotorom, ki je stal sredi velikega taborišča, kjer je kar mrgolelo vojsčakov.

Skratim »Salam aleykum« je Omar pozdravil stražo in s tovarišem vstopil v šotor.

Arabece kakih petdesetih let, s strogim obrazom, poraščenim z gosto brado, je srkal neko aromatično pijačo v družbi nekega stasitega mladeniča, čigar krasni obraz je kazila brazgotina, ki mu je segala od desnega očesa do brade. Ko sta se tujca pojavila pojavila pri vrodu v šotor, je Arabece odmaknil skodelico od ust in vprašujoče pogledal prišleca.